

การถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนกับเป้าหมายการค้าระหว่างประเทศของไทย

นายดำรง กุลระวัง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

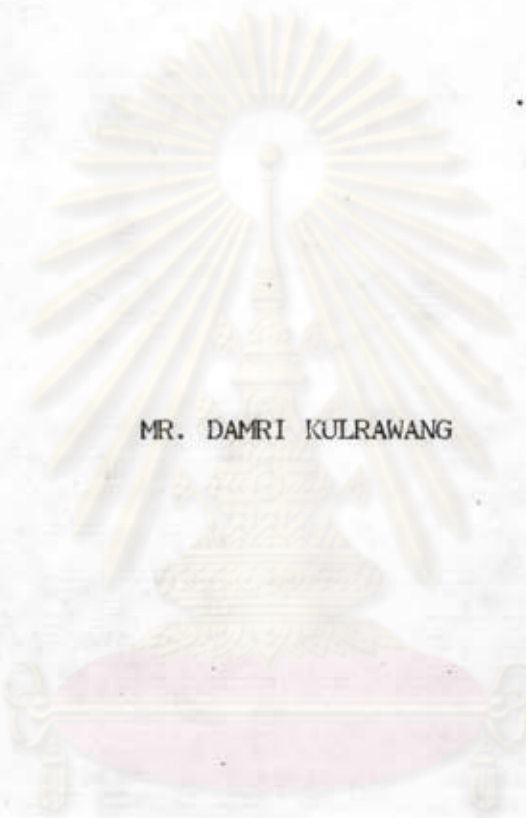
ISBN 974-577-862-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016616

T 10308798

CURRENCY BASKETS AND THE TRADE TARGETS OF THAILAND

MR. DAMRI KULRAWANG

คุณยวิทย์ทรัพย์ากร
คุณฉวีวรรณทรัพย์ากร

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements,
for the Degree of Master of Economics
Department of Economics
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-862-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนกับเป้าหมายการค้าระหว่างประเทศของไทย
โดย นายดำรง กุลระวัง
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อัฐฉาน พัฒนจิตวิไล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. จิตภัทร เครือวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. อัฐฉาน พัฒนจิตวิไล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุวิทย์ ชนีย์วัน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ณรงค์ จิระอุดมรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำวิธิ กุลระวัง : การด่งนำหนักอัตราแลกเปลี่ยนกับเป้าหมายการค้าระหว่างประเทศของไทย
 (CURRENCY BASKETS AND THE TRADE TARGETS OF THAILAND) อ.ที่ปรึกษา :
 อ.ดร.อรรณณ พัฒนจิตวิไล, 96 หน้า. ISBN 974-577-862-1

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาและเปรียบเทียบผลกระทบของการด่งนำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยวิธีต่าง ๆ ที่มีต่อเป้าหมายดุลการค้าของไทย โดยมีข้อสันนิษฐานว่า การที่ประเทศไทยขาดดุลการค้าอยู่ในระดับที่สูงมากนั้น สาเหตุประการหนึ่ง อาจเกิดจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินบาทที่ยังไม่ได้ปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจพื้นฐานของประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเลือกใช้ค่าด่งนำหนักในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังขาดความเหมาะสม วิธีการด่งนำหนักที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบมีทั้งหมด 5 วิธีด้วยกันคือ การด่งนำหนักด้วยมูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้ารวม ค่าความยืดหยุ่นทางการค้า และการด่งนำหนักด้วยตะกร้าเงิน โดยอาศัยข้อมูลรายไตรมาสระหว่างปี 2516 - 2531

ผลการศึกษาพบว่า การด่งนำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยตะกร้าเงินทำให้ดุลการค้าค่อนข้างมีเสถียรภาพ ไม่เกินดุลและขาดดุลมาก การด่งนำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยมูลค่าการค้ารวมให้ผลที่น่าพอใจเป็นอันดับถัดมา ซึ่งมีผลให้มูลค่าดุลการค้าโดยเฉลี่ยแล้วมีการเกินดุลและขาดดุลอยู่ในระดับที่สูงกว่าการด่งนำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยตะกร้าเงิน แต่ก็มีได้มีความผันผวนรุนแรง ส่วนการด่งนำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยค่าความยืดหยุ่นทางการค้า และการด่งนำหนักด้วยมูลค่าการส่งออกหรือด้วยมูลค่าการนำเข้า ให้ผลที่เลวร้ายต่อดุลการค้ามากที่สุด เพราะระดับการเกินดุลและขาดดุลมีอยู่สูงมาก จนอาจกล่าวได้ว่า เกิดภาวะของการไร้เสถียรภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์ .....
 สาขาวิชา .....
 ปีการศึกษา ..... 2532 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... *ศิริณ กุลระวัง* .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *อ. พท* .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

DAMRI KULRAWANG : CURRENCY BASKETS AND THE TRADE TARGETS OF THAILAND.
THESIS ADVISOR : DR. ATTACHARN PATTANAJIDVILAI, 96 PP.
ISBN 974-577-862-1

The thesis aims to analyze the impact of the various weighting schemes of the exchange rate on the trade targets of Thailand. Based on the concept of real effective exchange rate index, this study hypothesizes that the inappropriate exchange rate for baht may be one of the major causes of the huge and persistent trade deficit of Thailand. Such inappropriateness is theoretically resulted from the use of weighting schemes which do not reflect the true underlying basic economic condition. Five major weighting schemes are compared and analyzed in this study, namely, export weight, import weight, total trade weight, trade elasticity weight, and basket weight. Quarterly data covering the period 1973-1988 are used in the study.

Results from the study indicate that among the five weighting schemes, the most appropriate one is the basket weight, due to its stabilizing nature which significantly reduces the variation in trade balance. The next second best scheme is the total trade weight which has almost the same impact on the trade balance as the basket weight. All other remaining schemes are undesirable with respect to their destabilizing impact on trade balance.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์ .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา ..... 2532 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... ดิเรก ภาวดี .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... © . นท .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

ณ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความร่วมมือและอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะ ดร. อัฐฉาน พัฒนจิตวิไล อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนการตรวจแก้ไขเป็นอย่างดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ดร. จิตตภัทร เจริญวรรณ ดร. สุวิทย์ ธนียวันและอาจารย์ ณรงค์ จิระอุดมรัตน์ ที่ได้ช่วยเหลือแนะนำในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้สามารถทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

หากความดีอันพึงจะได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา ตั้งแต่เริ่มแรก จนสำเร็จการศึกษา ครู และอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ข้าพเจ้า ตลอดจนสถาบันการศึกษาทุกแห่งที่ข้าพเจ้าเคยศึกษามา อย่างไรก็ตามหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ผู้เขียนขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

คำรวิห์ กุระวัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญรูปภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ขอบเขตการศึกษา	6
1.4 วิธีการศึกษา	11
1.5 ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 ระบบการเงินระหว่างประเทศของโลกและของประเทศไทย	13
2.1 ระบบการเงินระหว่างประเทศของโลก	13
2.2 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนของไทย	15
บทที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ Effective Exchange Rate	25
3.1 วิวัฒนาการของแนวคิดและทฤษฎี	25
3.2 แนวความคิดเกี่ยวกับดัชนีค่าเงิน	32
3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 4 แบบจำลองการค้าระหว่างประเทศของไทย	43
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์เชิงประจักษ์	51
5.1 การวิเคราะห์ดัชนีค่าเงินบาทที่ปรับด้วยราคา	51
5.2 การวิเคราะห์ผลการประมาณค่าแบบจำลอง	57
5.3 วิเคราะห์ผลการถ่วงน้ำหนักด้วยวิธีต่าง ๆ ต่อดุลการค้าของไทย	64
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	76
ประวัติผู้เขียน	96

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ขนาดการเปิดของเศรษฐกิจไทย	2
1.2 ดุลการค้าของไทย ปี 2524 - 2531	6
1.3 อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศคู่ค้าที่สำคัญเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ	8
1.4 มูลค่าการค้ารวมของไทยกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	9
1.5 ดุลการค้าของไทยกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	10
3.1 แสดงค่าถ่วงน้ำหนักของเงินสกุลต่าง ๆ ในตะกร้าเงินของกรีก ปอร์ตุเกสและสเปน	39
5.1 แสดงผลการประมาณค่าแบบจำลองการค้าถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยน ด้วยวิธีต่าง ๆ	58
5.2 แสดงมูลค่าดุลการค้าจากการถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยวิธีต่าง ๆ ..	67

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1.1 แสดงดุลการค้ำและดุลการชำระเงินของไทย	7
2.1 การเลือกกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนในระบบการเงินระหว่างประเทศ	16
5.1 ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยวิธีต่าง ๆ	53
5.2 แสดงดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการนำเข้า	54
5.3 แสดงดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยตะกร้าเงิน	56
5.4 แสดงผลการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทที่แท้จริงต่อเป้าหมายดุลการค้ำ	65
5.5 แสดงผลการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทที่แท้จริงต่อเป้าหมายดุลการค้ำ (ขยายเพิ่มเติม)	66

 ศูนย์วิทยพัชกร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย